

zijn stoffelijk iets te gaan bezitten, de geest terugdeinst en afstand doet van wat hij het eerst bezeten had. Wij koopen de werkelijkheid met den dood van den droom. . . .

Als wij van verre zien, zijn wij gelukkig, maar onze voeten loopen ondanks ons zelf den weg der realiteit. . . .

Twee witte zwanen, met het lichaam in zijn geheele omlijning op elkaar gericht, lagen roerloos in het water, strak en ernstig. Toen, zonder dat ik ze had zien bewegen, dreven ze op een andere plaats. . . . zooals hemellichamen zich ook onmerkbaar verplaatsen.

Zij hebben het geheim om rustend te bewegen. De twee tegenstrijdigheden, waar menschen naar snakken, die bij rust, heimwee naar beweging en, als zij bewegen, verlangen naar rust hebben, ze vereenigen zich in het wezen van den zwaan. . . .

Meer liep ik naar voren en ging zitten dicht bij de muziektent.

Boven mij ontmoette de menschenhand die der natuur weer. Een slanke lantaren liet zijn lamp rond gebogen als een bloemkelk schijnen over de blaâren van een boom. . . . Een tak was er hel door verlicht, met zijn groen, teer als van een sprookje, nauw ingesloten door het inktzwart van de lucht.

Nooit schonk een schilderij mij die schoonheid. En plots begreep ik het tekort der schilderkunst. Zij geeft, hoe mooi ook, apartheden; zij breekt de eenheid, terwijl in de natuur niets ophoudt en alles continu is, . . . de natuur is verder, dan wat ons oog opnemen kan. . . . en houdt steeds over.

De groene blaadjes leefden door de onmetelijke baan zwart-fluweelen lucht, die ze omsnoerde.

Alles is zonder begin en zonder einde, en de kunstenaar licht slechts vakjes op uit het oneindige mozaïkwerk der wereld.

Ik dacht aan den naam van den tuin.

'Natura Artis Magistra'. En weer was mij die spreuk een ontroerende waarheid.